

УДК 336. 145

ПІДХОДИ ДО ОБ'ЄДНАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УМОВАХ БЮДЖЕТНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Когут І.А., к.е.н.

Таврійський державний агротехнологічний університет

Summary: In the article approaches to a voluntary association of local communities in terms of fiscal decentralization

Key words: local community, fiscal decentralization, administrative-territorial reform

Постановка проблеми. Існуюча система органів місцевого самоврядування з урахуванням сучасного адміністративно-територіального устрою України не завжди дозволяє сформувати самодостатні територіальні громади, які б володіли відповідними матеріальними і фінансовими ресурсами, територією та об'єктами соціальної інфраструктури, необхідними для ефективного виконання покладених на зазначені органи завдань та функцій.

Основні матеріали дослідження. В цілому для ефективної реалізації процесу децентралізації, а це передача значних повноважень від державних органів органам місцевого самоврядування, так, аби якомога більше повноважень мали ті органи, що ближче до людей, де такі повноваження можна реалізувати найбільш успішно необхідно визначити територіальну основу органів місцевого самоврядування та виконавчої влади. [4]

Так, за даними державного комітету статистики України 10278 сільських рад представляють інтереси 284451 сільського населеного пункту, 64 міста обласного значення включають більше 200 населених пунктів. Слід також відзначити, що не кожне село, селище, місто на практиці є самостійною адміністративно-територіальною одиницею, а його жителі - самостійною територіальною громадою. [4]

Ефективним вважають провідні експерти є формування від 1500 до 1800 територіальних громад, що підтверджує досвід Польщі, гаслом якої у процесі здійснення реформаторських заходів і фундаментальною ідеєю проведення в 90-х роках реформ була децентралізація. Першим і найважливішим стратегічним кроком стало створення незалежного базового рівня територіального устрою країни (гміни), наділення реальною владою людей на найнижчому рівні, який є одночасно найбільш функціонально навантаженим органом місцевого самоврядування. Гміни почали самі вирішувати свої власні питання на власну відповідальність, і відповідно, до своїх власних поглядів. Другим очевидним результатом було те, що держава показала своє бажання та спроможність до самообмеження. Протягом десятиріччя гміна стала устроєм, що найбільше надає суспільних послуг і головним партнером у вирішенні основних життєво необхідних питань для своїх громадян. Завдяки тому, що гміна має обрану раду й підпорядкований їй виконавчий орган, вона одержала повний комплекс владних

атрибутів. При цьому кількість гмін було різко скорочено. Для порівняння кількість сільських рад в Україні дорівнює біля 11,0 тис., у Польщі біля 2,5 тис.

На розвиток положень частини першої статті 140 Конституції України [2] щодо добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл статтею 6 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» [3] встановлено, що добровільне об'єднання територіальних громад у сільську громаду і вихід з її складу відбувається за рішенням місцевих референдумів. Передбачений чинним законодавством порядок об'єднання територіальних громад є недостатньо дієвим через його ускладненість. Для реалізації права на об'єднання громад має бути відкоригована стаття 6 базового Закону «Про місцеве самоврядування в Україні» і вже прийнято спеціальний закон, який встановлює процедури такого об'єднання та фіксацію факту створення нової громади «Про добровільне об'єднання територіальних громад». [4]

Зметою деталізації та практичної реалізації об'єднання територіальних громад 8 квітня 2015 року Уряд затвердив Методику формування спроможних територіальних громад. Одним з основних положень є визначення потенційних адміністративних центрів майбутніх спроможних територіальних громад та їхніх зон впливу. [5]

Методика визначає механізм та умови формування спроможних територіальних громад, а також порядок розроблення і схвалення перспективного плану формування територій громад області. У Методиці надається визначення термінам «спроможна територіальна громада», «потенційний адміністративний центр спроможної територіальної громади», «зона доступності потенційного адміністративного центру спроможної територіальної громади» та розкриваються значення, в яких вони вживаються. Розкриваючи сутність поняття «спроможності» територіальних громад, йдеться про її здатність самостійно або через відповідні органи місцевого самоврядування забезпечити належний рівень надання послуг, зокрема, у сфері освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, житлово-комунального господарства – з урахуванням кадрових ресурсів, фінансового забезпечення та розвитку інфраструктури відповідної адміністративно-територіальної одиниці. Це означає, що наявна інфраструктура, кадрові і фінансові можливості новоствореної адміністративно-територіальної одиниці дозволяють самостійно виконувати повноваження, визначені законом та Бюджетним кодексом як для міста обласного значення. [5]

Висновки. Таким чином, прийняття Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» та відповідної Методики формування спроможних територіальних громад є першим кроком в напрямі проведення адміністративно-територіальної реформи, метою якої є формування спроможних, самодостатніх територіальних громад, які б володіли відповідними матеріальними, фінансовими ресурсами, територією та об'єктами соціальної інфраструктури, необхідними для ефективного виконання покладених на їхні органи місцевого самоврядування завдань та функцій.

Література.

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://www.rada.gov.ua>
2. Конституція України / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.: Парлам. вид-во, 1997. – 80 с.
3. Про місцеве самоврядування в Україні: закон України від 21.05.1997р. № 280/97-ВР / Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>
4. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
5. Офіційний сайт Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://minregion.gov.ua/>